

**Undersøgelse af livsforsikringselskaber:
Praksis ved formidling af betaling mellem
kunde og forsikringsmægler fra selskabers
egenkapital**

Baggrund

Finanstilsynet foretog ultimo 2017 en vurdering af, hvilke betingelser et forsikringselskab skal opfylde, før det er tilladt for selskabet at udbetale midler fra egenkapitalen til en forsikringsmægler. Vurderingen, som blev til på baggrund af en forespørgsel fra branchen, blev offentliggjort i januar 2018.

I forlængelse heraf har Finanstilsynet undersøgt de danske livsforsikringselskabers og pensionskassers (herefter selskaberne) praksis i de tilfælde, hvor selskaberne formidler betaling fra kunde til forsikringsmægler.

Betalingsformidling fra kunde til mægler

Udgangspunktet i lov om forsikringsformidling er, at der ikke må være pengestrømme mellem et forsikringselskab og en forsikringsmægler. Reglerne åbner dog mulighed for, at en kunde kan indgå aftale med et forsikringselskab om, at selskabet betaler mægleren på vegne af kunden. Selskabet kan i denne situation alene *formidle* betalingen mellem kunden og mægleren.

I praksis kan en sådan betaling foregå på flere måder. Typisk videreformidler et forsikringselskab en del af en kundes præmieindbetaling til mægleren. Betalingsformidlingen kan dog også bestå i at forsikringselskabet yder et tilskud til kunden fra selskabets egenkapital, som det så indbetaler til kundens depot, hvorfra det efterfølgende formidles videre til mægleren, som hel eller delvis betaling af mæglerens honorar.

Der er derimod ikke tale om en videreformidling hvis forsikringselskabet betaler mægleren udenom kundens depot.

Denne undersøgelse fokuserer på de tilfælde, hvor mægleren bliver betalt med midler der hidrører fra forsikringsselskabets egenkapital.

Undersøgelsens formål er at give et overblik over selskabernes praksis og undersøge, om selskaberne overholder reglerne på området, herunder oplyser kunden om de formidlede betalinger.

Retligt grundlag

Finanstilsynets undersøgelse tager udgangspunkt i livsforsikringsselskabernes overholdelse af bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder og lov om forsikringsformidling.

Det fremgår af § 3 i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, at:

"En finansiell virksomhed skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder."

Af § 14 i lov om forsikringsformidling fremgår det, at:

"Inden en konkret forsikringsaftale indgås, skal forsikringsmæglervirksomheden indgå en skriftlig samarbejdsaftale med kunden med angivelse af, hvilke ydelser forsikringsmæglervirksomheden skal levere. I samarbejdsaftalen skal de to parter aftale størrelsen af det beløb, som kunden eller ejere af en forsikringsordning hos kunden skal betale forsikringsmæglervirksomheden for etablering af en forsikringsordning eller en rammeaftale og for eventuelle øvrige ydelser i det første år af forsikringens løbetid."

Det fremgår af § 14 a i lov om forsikringsformidling, at:

"En forsikringsmæglervirksomhed må ikke modtage provision eller andet vederlag fra forsikringsselskabet i tilknytning til det konkrete kundeforhold.

Et forsikringsselskab kan dog på kundens vegne varetage formidlingen af de i § 14, stk. 1, nævnte beløb til forsikringsmæglervirksomheden. Kunden og forsikringsselskabet kan endvidere indgå aftale om finansiering af kundens betaling til forsikringsmægler-virksomheden."

Yderligere regler for en forsikringsmæglervirksomheds uafhængighed findes i § 17 i lov om forsikringsformidling og i § 5 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsmæglervirksomheder.

Undersøgelsen af selskaberne

Undersøgelsen tager udgangspunkt i 15 danske livsforsikrings-selskabers og 17 pensionskassers brug af egenkapital til honorering af mæglere på vegne af kunden.

Selskaberne i undersøgelsen er blevet bedt om at redegøre for, om de formidler betaling mellem selskabernes mæglerbetjente kunder og den forsikringsmægler, som kunderne bruger.

I de tilfælde, hvor selskaberne formidler betaling, er de blevet bedt om at redegøre for, hvordan formidlingen foregår. Selskaberne er i den forbindelse blevet bedt om at redegøre for, om de betaler tilskud fra deres egenkapital, og om en betaling fra egenkapitalen går via kundens depot.

Af de pensionskasser, som indgik i undersøgelsen, formidler kun én betaling mellem kunde og mægler. Det samme er tilfældet i seks af de kommercielle selskaber. Pensionskassen og forsikrings-selskaberne vil i det følgende blive omtalt under ét.

Af de i alt syv selskaber, som formidler betaling mellem kunde og mægler, udbetaler samtlige forsikrings-selskaber tilskud fra selskabets egenkapital. Nogle af de undersøgte selskaber har dog været i tvivl om, hvordan de skulle fortolke reglerne.

Finanstilsynet kan indledningsvist konkludere, at samtlige selskaber i undersøgelsen betinger en formidling af, at der foreligger en aftale herom mellem forsikringsmægleren og dennes direkte kunde, typisk den virksomhed, hvis pensionsordning mægleren rådgav om.

Ét selskab har betalt mægleren direkte af egenkapitalen uden nødvendigvis at have oplyst kunden om dette.

Nogle selskaber har betalt en del af en arbejdstagers omkostninger til forsikringsmægleren direkte til mægleren. Betalingerne fandt sted på baggrund af en aftale indgået mellem selskabet og virksomhedskunden/arbejdsgiveren. Det betød, at pensionstageren/arbejdstageren ikke nødvendigvis var oplyst om aftalen mellem selskabet og virksomhedskunden/arbejdsgiver. I disse tilfælde fremgik betalingen heller ikke af pensionstagerens depotoversigt.

Andre selskaber oplyste, at betalinger via egenkapitalen blev foretaget direkte fra selskabet til mægleren af systemmæssige årsager. Det har ligeledes betydet, at pensionstageren ikke var oplyst om betalingen.

Fælles for størstedelen af de undersøgte selskaber er dog, at betalingen fra egenkapitalen i dag sker til pensionstagerens depoter, og at selskaberne efterfølgende betaler mægleren fra depoterne.

Derimod er det for flere selskabers vedkommende ikke entydigt, om egenkapitaltilskuddet efterfølgende fremgår af pensionstagerens depotoversigt, eller om de på nogen måde har mulighed for at gøre sig bekendt med betalingen. Kun tre af de undersøgte selskaber redegjorde direkte for, at pensionstageren har adgang til oplysninger om betalingen via en oversigt.

Endeligt beskrev flere selskaber en tidligere praksis, hvor betalingen ikke var fuldt transparent for enten virksomhedskunden eller pensionstageren. Denne praksis er nu ændret.

Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet har i sin vurdering af 11. januar 2018 slået fast, at reglerne i lov om forsikringsformidling som udgangspunkt skal sikre, at der ikke er pengestrømme mellem et forsikringsselskab og en forsikringsmægler. En kunde har dog mulighed for at indgå aftale med sit forsikringsselskab om, at selskabet betaler mægleren på vegne af kunden, altså at selskabet *formidler* betalingen. Det følger af § 14 a, stk. 3, i lov om forsikringsformidling.

Ordlyden i bestemmelsen om, at selskabet kan *formidle* betalingen mellem kunden og mægleren, betyder, at selskabet skal bruge kundens midler til betalingen. Selskabet kan dermed ikke betale mægleren direkte af sin egenkapital.

Det betyder i praksis, at selskabet skal overføre egenkapitaltilskuddet til kundens/pensionstagerens depot for derefter at formidle betalingen fra kundens/pensionstagerens depot til forsikringsmægleren. Transaktionen skal fremgå af den depotoversigt, selskabet sender til den enkelte kunde/pensionstager.

Der skal desuden foreligge en aftale om formidling mellem selskabet og virksomhedskunden, hvoraf det fremgår, at kunden har valgt, at selskabet skal formidle honoreringen af forsikringsmægleren.

Finanstilsynet konkluderer, at ingen af de undersøgte selskaber formidler betaling, uden at der foreligger en konkret aftale mellem virksomhedskunden og

selskabet, og at formidlingen fremgår af samarbejdsaftalen mellem den virksomhed, der har oprettet pensionsordningen til sine medarbejdere, og forsikringsmægleren.

Det indebærer dog samtidig, at de arbejdstagere, der er omfattet af ordningen, ikke nødvendigvis er bekendt med denne aftale.

Det er derfor afgørende for den enkelte pensionstagers kendskab til sine omkostninger ved at benytte en forsikringsmægler, at en betaling fra et selskabs egenkapital til mægleren, der formidles via den enkelte pensionstagers depot, fremgår af pensionstagerens depotoversigt.

Det fremgår af undersøgelsen, at der er stor forskel på, hvordan pensionselskaberne har fortolket reglerne om formidling af betaling til forsikringsmæglere. På samme måde er der stor forskel på, hvordan og om den enkelte pensionstager er blevet tilstrækkeligt oplyst om betalingen.

Det er dog Finanstilsynets opfattelse, at selskaberne har sat øget fokus på området. De selskaber, som tidligere havde en mindre gennemsigtig praksis, har allerede nu iværksat procedurer for fremadrettet at sikre, at de overholder reglerne, og at formidling af egenkapitaltilskud til forsikringsmæglere kommer til at fremgå af den enkelte pensionstagers depotoversigt.

Finanstilsynet vil løbende undersøge, om forsikringselskaberne overholder de gældende regler i forbindelse med udbetaling af egenkapitaltilskud til brug for betaling af mæglerhonorarer.